

Formulář pro posuzování diplomových prací

Jméno studenta/ky: Lucie Černá
Studijní program: Elektronická kultura a sémiotika
Název diplomové práce: Mystifikace a intertextualita ve hrách Divadla Járy Cimrmana
Jméno posuzovatele/ky: Tomáš Kladný

Okruhy hodnocení diplomové práce:

A) Formální kritéria

Formální struktura a úprava práce, úplnost povinných částí práce, gramatická a stylistická stránka, korektní a jednotné uvádění zdrojů.

Hodnocení (0-10 bodů): **5**

Nietoré podkapitoly nie sú číslované: napr. na s. 6 – 8 a 12 – 15. Autorka má problém udržať konzistentný akademický štýl.

B) Struktura práce

Jasně formulování problému, vymezení cíle a jeho soulad s obsahem práce, celková koncepce a struktura práce, adekvátnost postupu a návaznost jednotlivých částí práce.

Hodnocení (0-10 bodů): **3**

Autorka si ako predmet práce zvolila analýzu hier Divadla Járy Cimrmana; resp., ako uvádza, ide jej o určenie faktorov úspešnosti DJC. Miery úspechu podáva v druhej hypotéze uvedenej v úvode práce, a to dve: 1.) rovnaká recepcia hier naprieč generáciami; 2.) žiadna z hier nemala derniéru. Z uvedených ukazovateľov úspechu je hodná skúmania hypotéza o rovnakej/porovnateľnej recepcii viacerými generáciami. Odporučil by som prístup Renate Lachmann, ktorá skúmala intertextualitu v rámci receptívnej estetiky. Prvej hypotéze nerozumiem; zrejme sa takisto jedná o konštatovanie úspešnosti DJC.

Predovšetkým bolo treba jasne pomenovať, že sa jedná o sériu textov, ktoré sú usporiadané do celkov seminár-hra. Tieto celky sú zamýšľané, aby fungovali samostatne. Iné, paralelné usporiadanie textov - seminárov vytvára intertext, ktorý funguje ako fikčná encyklopédia. Jej podstatným rysom je, že je otvorená extenzívne; teda iným spôsobom ako románové alebo iné jednotlivé literárne diela, ktoré podporujú viacero interpretácií. Jej ďalším rysom je, že je postavená na základe literárno-historickej mystifikácie. Presné historické odkazy slúžia na budovanie fikčného sveta. Bolo by vhodné skúmať, 1. akým spôsobom určuje seminár recepciu hry a 2. aký je charakter fikčnej biografickej encyklopédie - ako funguje

jej extenzívna otvorenosť, t.j. aké sú pravidlá pre produkciu ďalších encyklopedických príspevkov; a aké výhody pre produkciu encyklopédie a divácku recepciu má konkrétne historické ukotvenie encyklopédie?

Okrem nejasne formulovaného problému sa v práci ukazujú aj metodologické ťažkosti vzhľadom na prevažne intertextuálny charakter diela DJC. Autorka v práci neuvádza teórie, ktoré sa zaoberajú intertextualitou, čo by jej umožnilo zvoliť si pojmy vhodné na analýzu.

Ťažkosti pri formulácii hypotéz a zvolení konzistentnej metodológie sa prejavujú aj v štruktúre práce. Autorka sa okrem čiastkových analýz zvolených úryvkov, ktoré sú viac-menej ilustratívne – pozri napr. príklady odkazov na historické osoby literárnych autorov a citácií z ich diel – zaoberá aj herectvom DJC. To pôsobí nesúrodo už na prvý pohľad vzhľadom k predošlým pokusom o analýzy literárnych textov. Metodologicky výhodné by bolo pristúpiť k redukcii diela DJC na literárne. Ťažkosti s deskripciou herectva prostredníctvom divadelnej teórie preukazuje aj citát V. Justa (s. 49), ktorý hovorí o „podehrávaní“. Pritom v intertextovom usporiadaní diela sú charaktery, ktoré by bolo možné „podehrávať“ druhoradá a herci sa sústreďujú najmä na doručenie vtipu, pointy. Takisto vzťahy medzi nimi na seminároch sú analyzovateľné pomocou paratextov – didaskálií: napr. toho a toho nemajú radi z toho a toho dôvodu. Napokon k analýze môže poslúžiť aj teória konverzácie. Takto sa stále možno držať analýzy textu bez ohľadu na jeho predvedenie.

Analýza zvolených úryvkov je nedostačujúca, nesmeruje k zjednocujúcemu cieľu, ktorý by mal byť deklarováný. Súvisí to aj so spomenutou nedostatočnosťou pojmového aparátu – nevenovaniu pozornosti teóriám intertextuality. Takisto by bolo vhodné uzúvzťažniť pojmy mystifikácia, fikčný svet a paródia, ktoré sú autorkinými hlavnými analytickými nástrojmi.

C) Rozbor tématu

Identifikování a vysvětlení základních pojmů a koncepcí, rozsah a relevantnost použité literatury, úroveň práce s odbornou literaturou, adekvátnost výkladu použitých textů.

Hodnocení (0-10 bodů): **4**

Pojmy mystifikácia, fikčný svet a paródia sú k študovanému predmetu relevantné. Autorka však trávi príliš dlhý čas definovaním voľného (cluster-ového) pojmu mystifikácia. Napokon mystifikáciu definuje pomerne voľne ako zámenu dvoch zložiek textu, pričom text obsahuje aj vodítka na demystifikovanie (s. 5). Bolo by vhodné bližšie charakterizovať zámenu dvoch zložiek textov a spomenuté vodítka analyzovať v konkrétnych textoch. Kap. 1.1.4. mystifikáciu voľne spája s komunikáciou, semiotikou, teóriou hier a komikou. Prečo sa v práci ocitajú Austinove ilokučné akty, pokiaľ sa ďalej na analýzu nevyužívajú? Navyše treba počítať s tým, že Austin považoval divadelné výroky za kvázi rečové akty. Mohla by autorka rozviesť v akom zmysle spája teóriu hier s mystifikáciou na konkrétnom príklade? Treba poznamenať, že táto podkapitola prináša

témy nejasného súvisu s predmetom analýzy, ktoré sú navyše prikrátke, aby mohli byť ďalším analýzám užitočné. Predčasné ukončenia kapitol navyše často odseknú dôležité definície alebo argumentácie. Napr. na s. 7 autorka konštatuje, že mystifikácia je asymetrická komunikácie, pričom pojmy symetrickej a asymetrickej komunikácie nedefinuje. V kap. 3 autorka vyjadruje v prípade textov DJC nesúhlas s Doleželovým názorom o zbytočnosti sémantického skúmania pravdivosti histórie vo fikčných svetoch. Autorka by mala hlavne poskytnúť argument a ešte predtým uviesť Doleželov argument. V textoch DJC sa často stretávame s paródiou. Paródia si v prvom rade žiada model, ktorý je objektom. Akoby si autorka neuvedomovala, že je ťažšie parodovať konkrétnu povesť ako konkrétnu rozprávku; nehovoriac o detektívke, ktorá je bohatá na žánrové pravidlá, v porovnaní s cestopisom, najmä ak v prípade detektívky navyše rozpoznávame konkrétne parodované dielo. O týchto ťažkostiach svedčí rôzna kvalita a dĺžka podkapitol kapitoly 4.2.

D) Aspekt originality

Vlastní autorská analýza riešeného problému, schopnosť samostatne a tvorivo uvažovať a navrhovať riešenie, vlastní argumentační a formulační úroveň.

Hodnocení (0-10 bodů): **2**

Práca vyzerá, že mohla byť pojatá ako skúmanie mystifikácie a intertextuality ako komických stratégií pri tvorbe diela vo forme otvorenej fikčnej encyklopédie. Ostalo však iba pri načrtnutí možného spôsobu skúmania.

E) Význam práce

Formulovanie jasných a zdôvodniteľných záverů, adekvátnosť a úplnosť splnení ciele práce, celková odborná úroveň a prínos práce.

Hodnocení (0-10 bodů): **2**

Zo záveru vyplýva, že „k obľúbenosti“ DJC prispieva „značná komplexnosť celého diela“, zrejme v zmysle konzistentnosti fikčného sveta. Vďaka previazanosti s historickými faktami „divák vlastne chce veriť“ v existenciu Járy Cimrmana. Nie som si istý, či túto vieru chápem správne. Konštatovanie intertextuality je nedostatočným vysvetlením; navyše slúžilo aj ako východisko.

Otázky na obhajobu:

Součet bodů (0-50 bodů): **16**

Celkové hodnocení (známka)*: 3

Hodnotící stupnice:

50-40 bodů: 1 – výborně

39- 25 bodů: 2 – velmi dobře

24- 15 bodů: 3 – dobře

14-0 bodů: 4 – nedostatečně

* V případě, že některý z okruhů hodnocení A), B), C), D) je hodnocený počtem bodů 0, práce je klasifikována známkou 4.

Datum: 29.1.2018

.....

podpis